

Halvhundredaar i Amerika

Minde fra Nybyggerlivet fremad.

Af P. M. Hannibal.

(Fortsat.)

Han kom hjem sent paa Natten og mishandlede baade Konen og mig. Jeg var rolig, og det gik mig ikke saa meget galt, stent jeg var under tiden bange. Derimod var Konen vred og stædte naar han tog for haardt fat paa hende. Saa blev det værre; han prøvede hende og tæstede hende ud af Øren i Natstøjet, og hun maatte søge Ly hos de nærmeste Naboer. Dette stete mindst to eller tre Gange, medens jeg var der. Han var ved at stulde straffes, men førend det kunde ske, bad hun for ham. Han var saa „god“, naar han var ædru. Jeg holdt meget af ham og var saa fortroelig med ham, at naar han om Dagen efter sin Grusomhed, medens Konen var borte, spurgte mig ud, fortalte jeg ham alt, hvad jeg havde set. Han syntes ikke at kunne hulle noget af, hvad han havde gjort, medens han var drucken. Han var saa bedrøvet, at han klagede over den forbandede Drot og ønskede, at der aldrig havde været saadant noget illabel. Og det samme ønskede jeg. Medens min fætre Moder levede, havde jeg lovet hende, at jeg aldrig vilde vænne mig til at dritte Brændevin. Nu saa jeg, at det havde noget at betyde. Det gav Anledning til, at jeg har stænkent en saadan Tilstand i Samfundet min alvorlige Opmærksomhed. Jeg har læst mange andre, der lider af samme Sygdom, nogle værre end andre, og nogle i en tidligere Alder end andre. Denne Sygdom, der af fagtyndige kaldes Alkoholisisme, er ærvelig, og mange flere Mennesker er befængte deraf, end det almindeligt indrømmes. Det arme uvidende „Subjekt“ aner vel mindst sin egen Tilstand, indtil Sygdommen ved Nydelser af beruende Drot har taget Overhaand, og Sorgen „stufes“ med det Middel, der forøger den. Den, der tror sig sikker (immune) vil aldrig kunne stades ved at lide totalafholdende. Men derimod ved Totalafhold kan man sikre sig imod denne stræftelige Sygdoms Fremgang og forebygge den, indtil den er udryddet, lige saa sikkert som visse andre Sygdomme fra gamle Dage er bleven udryddede.

Paa Vejen til Kirken var der saa meget, der var dejligt i Stoven og ved Søen, saa mange Arter i Dyrene og Planteriget, saa stor Forskel, og dog Liv og Lighed. Hvor det dog var glædeligt ude i den skønne Natur, i Ustyd, som Gud havde stabt den. Stoven var som en Stole, udfyldt med en Rigdom, der syntes at være ubegrænset. Altid var der noget nyt, der tiltrak sig Opmærksomheden. Blomst og Insekt havde noget at fortælle om Liv og Lemmer, Vækst og Virtsomhed, en lille Verden i en stor, — der kunde tilbringes mange Timer med Glæde.

I Kirken hørtes de rene Toner i den sødeste Harmoni med den Lære, der allerede havde helliget min Moders Minde. Det var den samme samme, naadige, treenige Gud, som hun havde betroet sig selv og sine Børn, der prøvtes her. Tænk, om alle vilde elske den Gud og Menneskene efter den kristelige Lære, da var Slaveri og Drunkenhed og Krig en Umulighed!

Krigen udgik med Kraft. Før Aarets Slutning havde Hjemmet erobret store Arsenaler og syntes at være vel beredt for Kampen. Men det var dog kun tilsyneladende. „Alting er ikke altid, som det synes at være.“ Hjemmets Territorium var begrænset og bloteret baade til Lands og til Søs, og i 1862 var hans Armé 350,000, hvorimod Nordens Antal beløb sig til 500,000, med bedre Udførelse til at forøges efter Behov. Stadig kom der Beretninger om, hvor frygtelig de saarede og syge Soldater maatte lide, og om den grusomme Behandling, der vedtfareses Fangerne. Medens Krigen med Syden stod paa, var der ogsaa Krig mod Indianerne i Minnesota, Iowa og Dakota. Fjere Hundrede Mennesker var bleven myrdede, og mange Tusinde maatte forlade deres Hjem.

Aaret 1863 blev berømt i Særdelseshed ved, at Abraham Lincoln den 1. Januar udgav sin Emancipations-Proklamation, der med det samme tilintetgjorde en Slavehandel, der over 200 Aar havde været en Forbandelse og en gruelig Stampel paa den højpræstede Frihed og Lighed. Dette var opmuntrende for de rettænkende at tale om derhjemme. Kvinder og Børn saa vel som de kraftigste, ædleste Mand var meget interesserede deri. Nu saa det ud, som hele Norden vilde live enige med vor kære Præsident Lincoln for Frihed og „Union“. Men Krigen var ikke mindre heftig, og da frivillige Soldater ikke længere tilbød deres Tjeneste i tilstrækkelig Antal, gav Præsidenten Ordre til en „Draft“ af 300,000 Mand. At Mand stulde tvinges til at gaa i Krig i et frit Land, det var mindre tilfredsstillende, og alle, der havde været imod Lincoln, blev nu af den Grund mere iorige i deres Modstand. Snart hørte vi om Oprør i New York og andre Steder, hvor Regre i Hundredevis var bleven myrdede. Det gruelt Slagteri paa Kamppladsen, hvor i et eneste Slag, nemlig ved Gettysburg, det berettedes, at over 50,000 Mand var faldne, gav Anledning til en hederlig sørgelig Stemmning. Dog var der en lille Opmuntring i den Afsigt, at Syden havde lidt det største Tab. Der var derfor bedre Haab om at Krigen i en nær Fremtid kunde faa Ende, og med det Formaal var der atter mange, der frivilligt bød sig til Tjeneste. Ja, vi længtes alle efter Fred. Man saa Børn saa vel som ældre, grøde af Sorg eller Glæde, eftersom de fortællende og mange Gange modsigende Rapportier fremkom.

En Aften, da jeg endnu var i Lære hos min Principal, kom det Bukskab, at de fjendtlige Indianer fra Vest var ved at nærme sig i store Mængder, at alle Folk stulde være paa Vagt. Trommeslag hørtes næsten hele Natten. Vi var mange Naboer samlet ved Stationen, og jeg mindes vel, at det ene Bud kom ridende efter det andet fra Vest, Nord og Syd, gav deres Melding med høj Røst, og stundte sig videre. Paa Spørgsmaal om et eller andet fra vore Naboer, blev der svaret højt og

lydeligt, men meget kort, idet de red af Sted i fuld Galop. Ordet gik i hvert Tilfælde ud paa, at der var saa mange Indianere paa den Plads og saa mange ved den Flod, og endnu mange flere Tusinde ovre i den store Stov bag den og den Ss. Det var rædsomt at høre paa Nyhederne om al den Udødelighed, der foregik blot nogle faa Mile borte. Altsaa var vi omirent midt i et Blodbad. Det var sørgeligt, men det var ikke sandt. Ganske vist havde det været mere sørgeligt, om det havde været sandt. De ridende, vi havde set og hørt, var fremmede for os alle, og dem fik vi heller ikke mere at se. Men henimod Morgenen kom der en ridende, som var kendt. Det var en „local officer“ i Uniform, og en paalidelig Mand. Han bad os alle hjerteligt om at begive os til No. Der var ingen Indianere nærmere, end hvor de plejede at være. Men der var nogle hvide Mænd, der trængte til at arresteres, om de kunde fanges. Det blev forklaret i Korthed, at nogle af de rige fornemme Slægter, der ikke havde andet at bestille, var samlet og havde et fint Drikkeleg i en vis „respektabel Saloon“, hvor de „ærede Herrer“ blev saa begejstret i at forsvare „personlig Frihed“, ustyldig Fornøjelse og Bravobravissimo iakt, saa de glemte andre Folks Rettigheder, og en Part af Selstabet indgik Vædemmaal imod en anden om at kunne sætte Stræk i hele Omegnen inden 24 Timer. Grænserne blev bestemt, Sendebud afspejdede, og omtalte Stræk (Indian scars) blev vel saa til Løjer eller Harme for mange, eftersom Gemytterne var stemte til.

Efter 15 Maanedere i Krigen var min Fader kommen hjem og paa Grund af Sygdom, der i en mild Grad vedvarede, blev han pensioneret. Da fik jeg ogsaa Lov til at komme hjem og havde den Glæde at samles med ham og Søstene igen.

Al Ungdommen, som vi kom sammen med, mindes jeg især 5 Børn af en Familie fra samme Egn i Danmark som vi. Deres Fader, Rasmus Hansen, var afgaaet ved Døden, snart efter han var kommen herover. Vi var fire, der savnede Moder, og omsider var det os en Glæde at blive underrettet om, at deres Moder nu ogsaa stulde være vor Moder og vor Fader deres Fader. Altsaa — ni sammenbragte Børn samt andre gode Venner var med til Bryllup, og ved Aften kunde vi nu tale med Fader og Moder og med hverandre i hjemmets Hygge. Nogle af Børnene var voksne, og alle stemte for at høre deres Forældre. Hun blev os en god Moder. Navnet Mrs. Karen Hannibal kendes vel i historiske Beretninger som min Faders brave standhaftige Leefagerinde baade paa Rejsten ud paa den vilde Egn, der senere benævntes Dannebrog, og ligeledes over Belgerne og i de forskellige Provinser i Danmark, hvor Forholdene om den danske Koloni i Nebraska stulde fortlyndes. Hun var tapper og frimodig og gerne rede til at opmuntre andre.

Det var først i Aaret 1864, at Nordens Armee blev rigtig sat i System. Den dygtige og uforfærdede General Grant blev af Præsident Lincoln udnævnt som „Commander in Chief“. Grant havde nu ikke mindre end 700,000 „Union“ Soldater under Kommando, der sammen med ham stræbte at løse deres Opgave, at bevare „the Union“. General Lee var, ham en tappert Modstander, men paa Grund af Overmagten var Lees Udførelse mindre opmuntrende. Om Efteraaret blev Præsident Lincoln genvalgt med stor Majoritet. Hans Navn udtaltes med største Agtelse og Rærlighed. Hans Dyd og Retfærdighed blev forkyndt for ung og gammel. Børnene kom til at elske ham som en Ven, der vilde alles Vel. Alle, der havde Frihed og Afholdsdagen lært, glædede sig over, at en saadan Stemmning havde vist os til Gavn for en Totalafholdsmænd som Lincoln. Det betragtedes som et godt Tegn for Fremtiden.

Det næste Aar bragte baade stor Glæde og stor Sorg for Amerika. Grant og Lee var nu kommen nærmere og nærmere til Sagen med alle deres Tropper, indtil Grant fejrede, og Lee overgav sig til ham den 9. April, 1865, og den frygtelige Kamp var til Ende. Det glade Budskab derom blev modtaget med Tak til Gud islandt Fjedsvenner — vel nok i hele den civiliserede Verden. Det var en stor Fej, og Lincoln gav sin Mening til Kende i følgende Ord: „After reconstruction, the next great question is the overthrow of the liquor traffic.“ Det betyde, at han ogsaa ønskede Forbud mod Handelen af stærke Drikke. Imidlertid var en betydningsfuld Sag afgjort, og der var stor Glæde. Men mindre end en Uge efter Fjedsdagen blev Glæden afbrudt ved Rapport om, at Lincoln var bleven smigrædet den 14. April. Denne stræftelige Afsked vakte stor Sorg og Deltagelse hos Folket. Den nationale Sorg, der nu viste sig uden Hensyn til Parti, var sværende at se. Lincoln havde vundet Folket Rærlighed i den Grad, at den som han er udbødelig. I disse Vardoms Grindringer er indsluttet et tærligt Minde om Abraham Lincoln.

Det var nu Vice-Præsident Andrew Johnson, der blev vor Præsident, og naar vi i vor Ungdom læste om hans Opdragelse og sammenlignede den med, hvad vi havde lært om Lincoln saa vel som andre, der havde været i smaa Kaar, saa saa' det ud til, at ogsaa vi kunde faa Lejlighed til at lære noget, og det var meget opmuntrende.

Aaret 1866 var der megen mindre Bevægelse, end der havde været i flere Aar. Rengebøfene havde i længere Tid været i en usel Tilstand. Der brugtes for Eksempel Frimærker som Smaaenge. Ingen Spølvænge var i Circulation. Foruden Frimærker viste der sig Fjencenter, Væner, o. s. v. i Papir. Og der hørtes mange spottende Bemærkninger om „den elendige Forsatning“, der foraarsagede politiske Diskussioner. (Papiers Penge havde ikke samme Verdi som Guld. En Gang var en Dollar i Guld værd \$2.86 i Papir.) Trods af Pengemangel blev Alaska købt af Rusland i Aaret 1867, og det var ikke en daarlig Handel. (Fortsættelse.)

Korrespondancer

Fra Philadelphia.

Med en vis Begeerlighed læses gerne „Danstærens“ Nyhedsblade; derfor vil det sikkert ogsaa interessere at høre lidt fra Philadelphia, hvor vi som bekendt har en dansk Menighed om end kun lille, ikke fordi her er Mangel paa Danste; men lad os undskyldte med, man lever saa spredt, — mange langt fra Kirken vilde mulig gerne være med. Menigheden betjenes af Pastor J. P. Nielsen, som holder Gudstjeneste i Kirken 5. & Cumberland Sts. Søndag Eftermiddag Kl. 4 — i Sommer-Maanederne Juli og August Kl. 2. — Pastor Nielsen med Hustru, assisteret af Menighedens Formand og Organist — har begyndt en Søndagskole i et dertil lejet Lokale Hancock St. og Susquehanna Ave., nær Kensington, hvor de fleste danske findes og altsaa er let at naa for Børnene. Til en Begyndelse tæller Søndagskolen der 13. Religionen læses paa Engelsk, dog gives samtidig lidt Undervisning i Danst og Indøvelse af let fattede danske Sange til stor Interesse for Børnene. I Juli Maaned holdt Søndagskolen en Udflygt. Børnene mødtes Kl. 9½ ved Skole-Lokalet tillige med Pastor Nielsen og Organisten, og Turen gik til Strawberry Mansion, Fairmount Park. Nogle faa Familier med Madturløve var samlede for Lunch; men paa Dagen kom Børnens Forældre samt Menighedens Medlemmer, alle medbringende et og andet godt; der lavedes Kaffe, som serveredes og smagte godt i det frie under staggelude Træer. Ved 6-Tiden samledes alle — 50 i Tallet — for „Supper“ ved et langt, med alle gode Sager indbyndende dækket Bord. Rejret var glimrende, og alle, store som smaa, var enige om at have tilbragt en i hver Henseende glad og vellystet Dag.

„Car fare“ og Ice Cream for Børnene betales af Menigheden. Menighedens Kvindeforening „Misses“, stiftet Maj 1896, fejrede sidste Maj 1906 Dagen for sin 10. aarige Bestaan ved Lemon Hill, Fairmount Park, — en virkelig fest og vellystet Fests. Som sædvanlig lavedes Kaffe, og Kaffe-Bordet rejste Pastor Nielsen sig og i velvalgte Ord omtalte Dagens Anledning, dernæst, henvendte til Foreningens Secretar, som i de 10 Aar stadig har holdt Posten, i Foreningens Navn overrakte hende som Paakendelse en smuk Fountain Pen, hvorfor hun i beoget Stemmning takkede, derefter gav Secretæren en lille Overtag over Foreningen siden dens Stiftelse. Forsmaalet er og har været at hjælpe til Menighedens Bestaan samt, saa vidt Midlerne strækker, at stitste trangende og syge Landsmænd. Om Sommeren holdes Kaffe-Fester i Parken, hvortil sælges Billetter, i Reglen glædes man ved godt Besøg af Gæster, som med Velbehag nyder vor røde gode Kaffe, om vinteren holdes Basar i dertil lejete Lokale eller Kaffe-Fester med Underholdning af Sang og Musik. Om vi end tæller saa, vises dog der er Velsignelse i vor lille Arbejde, eftersom Kvindeforeningen paa 10 Aars-Dagen kunde overrakte Menigheden en Bant Bog paa 425 Dollars til Hjælp for den saa længe nærde Tante at kunde faa en egen Kirke Bolig. Menighedens Eje er for Tiden 1100 Dollars.

Mrs. Anna Nielsen, Præsidents Hustru, har det meste af Sommeren været borte herfra for efter et tidligere givet Løfte at holde Stole i Blair, Nebr., hun er nu atter islandt os. En stor Overrættelse var beredt Mrs. Nielsen ved Hjemkomsten. Under hendes Fraværelse var Pastor Nielsen stiftet, fra det ikke saa hyggelige Hus paa Hancock St.

Efter Modtagelsen paa Stationen isølge en forudlagt Plan forste Pastoren sin intet anende Hustru til det nye hjem 2532 N. Garnet St.; om end afsluttet Nyt møde Øjet dog snart gamle, kendte Sæner og med Udtaabet, — „men er jeg da i mit eget hjem.“ — bødtes Mrs. Nielsen Velkommen. Flere af Kvindeforeningens Medlemmer var til Stede. Bordet var dækket, man

“Follow the Flag” “Follow the Flag”

TO SOLD RATES

Canadian points	Daily during September	One fare plus \$2.00
New England points	Sept. 5th and 19th	One fare plus \$2.00
All Summer Resorts	Daily during September	Greatly reduced.
Home-seeker points	1st and 2nd Tuesday, Sept., Oct.	One fare plus \$2.00, some points less.
Mexico City, Mex.	Sept. 3rd to 14th inc.	\$51.25
Memphis, Tenn.	Sept. 9th to 12th inc.	\$19.60
Toronto, Ont.	Sept. 12th to 15th inc.	\$25.40
Chattanooga, Tenn.	Sept. 15th to 17th inc.	\$28.00
Atlanta, Ga.	Oct. 8th and 9th	\$32.10
Buffalo, N. Y.	Oct. 10th to 12th inc.	\$26.75
New Orleans, La.	Oct. 16th	\$22.50

For stopovers, extension of limits, and all other information call at Wabash City Ticket office 1601 Farnam St. or

HARRY E. MOORES,
G. A. P. D. WAHRES, R. R.,
Omaha, Nebr.

 HOMESEEKER'S RATES VIA ILLINOIS CENTRAL RAILROAD

to Points in Minnesota, North Dakota and the Canadian Northwest. Tickets on sale every Tuesday at one fare plus \$2.00 for the round trip, good returning twenty-one days from date of sale.

Trains leave Omaha at 8:00 a. m. and 8:30 p. m.

Rates and full particulars at City Ticket Office, 1402 Farnam St., Omaha, or write **SAMUEL NORRH,** District Passenger Agent, OMAHA, NEBR.

drat Kaffe og smagte paa de fra Vesten hjembragte Sultstøjer. — Forleden, 20 Aug., holdt vor Organist Fjedsdag, og endte af den lille Fjot overrættede ham i Hjemmet, hvor tilbragtes en behagelig Aften.

— Nu faar man atter travlt, da Bestemmelsen er at afholde en Basar først i December til Fordel for Kirken. Sommeren kan snart tage sin Afsted, men med det sølige Vejr begyndes Uge-Moderne samt Lørdag Aften Sang-Dølse, — Pastor Nielsen betjener ogsaa den norste Menighed paa 2. St. som for Tiden ingen Præst har.

Med Ønske om Guds Velsignelse for Arbejdet i Fremtiden — sendes venlig Hilsen til „Danstæren“ og dets Læsere fra Phila., Pa.

Den nye danske Koloni i Alberta, Canada.

Da undertegnede nylig har besøgt den danske Koloni i Alberta, tom jeg til at tænke paa, at det muligens kunde interessere „Danstærens“ Læsere at høre lidt derfra. Jeg besøgte den danske Koloni første Gang i Maris i Aar. Men da jeg ikke havde Lejlighed til at faa Homestead nærved de andre Danste, rejste jeg hjem igen og overlod til min gamle Ven, Mr. J. S. Tromburg, at finde en Plads for mig og min Søen og „fite“ for os. Saa de sidste Dage af Juli rejste jeg derop igen for at se min store Farm deroppe. Jeg fandt saa, at jeg var Ejer af 160 Acres Land, hvoraf Halvdelen er Prairie, en 30 Acres fint England med Græs paa, som naaede os til Halsen, og Resten pant Stov. Det var 7 Mil fra den anden danske Koloni. Der er nu 9 Danste, som har taget Land der, og der er endnu Homestead at faa der, men Landet optages hurtigt. Kunde der samles Landsmænd nok der, saa kan vi maaste faa kirtelig Betjening sammen med de andre Danste deroppe, hvilket jo vilde være en stor Hjælp for os. De kan nu sige, hvad de vil, men Alberta er en meget natursten Plads, som vist har en Fremtid for sig. Foruden er frugtbar, og Klimaet meget behageligt. Jeg saa Rug, Bg, Havre og Hvede der, som stod snart færdig til høsten; det stod alt sammen udmærket. Paa Mr. Kings Farm fandt jeg Celery, som maalte 16 Tommer i Længde, og „Beets“, som maalte 4 Tommer i

Diameter. Det var i Juli Maaned, saa disse Tal taler for sig selv. I Mr. Kings Have saa jeg ogsaa Tomatoes, som havde begyndt at sætte Frugt; dog fortalte man os, at Tomatoes kunde ikke naa frem og blive modne, før Frostten tog dem.

Vore Landsmænd deroppe syntes alle at være veltilfredse. Vi var sammen med en hel Del Landsmænd en Søndag til Gudstjeneste, som holdes i Mr. A. P. Sontums Hjem; der var Søndagskole efter Gudstjenesten. Past. Sundesen lavede Søndagsstolen faavel som Gudstjenesten. Afting gjorde Indtryk af, at vore Landsmænd deroppe har det godt baade til Vegene og Sjæl. Der køres Fjode med 2 Køretøjer 2 Gange ugentlig fra det Danske Settlement og til Marterville Creamery, og det ser ud, som Farmerne, der har nogle Køer gør det godt, da Smøret er i god Pris. Saa, hvis nogen af vore Landsmænd i Staterne tænker at rejse til Alberta, saa vent ikke, til alt Homestead Land er optaget; thi da maa man betale Landet dyrt. Men nu kan det faaes „Homestead“ i den ny Danske Koloni. Tager man med Toget til Jonesville kan man derfra tage „Liberty Team“ til det danske Settlement.

Hermed en venlig Hilsen til alle „Danstærens“ Læsere.
Bowbells, North Dakota, Aug. 29, 1906.
Peter P. Adamsen.

Engelsk-Danst Ordbog.

For de, som snuser at tilegne sig den aktuelle engelske Udtale af engelske Ord, da er Udvælsens Engelsk-Danst Ordbog langt den bedste, ved at den angiver den bestemte Udtale af ethvert engelsk Ord med at bruge danske Bogstaver og ved dem angive den bestemte Lyd, som skal bruges ved Benævnelsen af engelske Ord. — Tillige er der fuldstændig Forklaring over Meningen af ethvert engelsk Ord, som er angivet.

Denne Bog er absolut den bedste for Nykommere hertil Landet og anbefales frem for nogen anden.

Bogen er paa 730 Sider, trykt med letlæselige Typer, og er næsten 2 Tommer tyk.

Prisen er \$2.50, frit tilsendt.

Danish Ruth Publ. House, Blair, Nebr.